

Spis treści

Od Redaktora Naukowego GRZEGORZ TERESIŃSKI	XIII
OBDUKCJA SĄDOWO-LEKARSKA	
375) Badanie sądowo-lekarskie MARCIN FUDALEJ, GRZEGORZ TERESIŃSKI	3
376) Zasady opisu zewnętrznych obrażeń ciała ANNA NIEMCUNOWICZ-JANICA, MARCIN FUDALEJ, GRZEGORZ TERESIŃSKI	14
377) Ocena czasu powstania obrażeń ANNA NIEMCUNOWICZ-JANICA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	29
378) Weryfikacja narzędzia, które wywołało obrażenia MICHAŁ SZEREMETA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	42
379) Weryfikacja okoliczności urazu na podstawie typowych układów obrażeń MICHAŁ SZEREMETA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	54
380) Obrażenia wywołane światłem i przez owady RAFAŁ SKOWRONEK, GRZEGORZ TERESIŃSKI	65
381) Różnicowanie samouszkodzeń GRZEGORZ TERESIŃSKI	70
382) Poszukiwanie cech niedawno przebytej ciąży i aborcji EWA WOLSKA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	76
383) Ocena następstw zgwałceń i innych czynności seksualnych EWA WOLSKA, MAGDALENA OKŁOTA-HORBA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	80
384) Obrażenia związane z czynnościami seksualnymi a obrażenia „rozkroczone” EWA WOLSKA, MAGDALENA OKŁOTA-HORBA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	93
385) Tempo gojenia się obrażeń narządów płciowych EWA WOLSKA, MAGDALENA OKŁOTA-HORBA	98
386) Badanie osób podejrzanych o popełnienie przestępstw seksualnych EWA WOLSKA, MAGDALENA OKŁOTA-HORBA	103
387) Zabezpieczanie materiału do badań genetycznych w przypadkach przestępstw seksualnych EWA WOLSKA	106
388) Weryfikacja wykorzystania seksualnego dzieci EWA WOLSKA, MARTA RORAT	112
389) Przypadkowe i nieprzypadkowe urazy u dzieci ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI, GRZEGORZ TERESIŃSKI	125
390) Ocena zaniedbań opiekuńczych ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI	138
391) Przekroczenie uprawnień przez funkcjonariuszy MARCIN FUDALEJ	147
392) Skutki obezwładniania i użycia środków przymusu bezpośredniego MARCIN FUDALEJ	152
393) Ślady użycia paralizatorów WOJCIECH KWIETNIEWSKI	160

394	Ślady użycia lakrymatorów	WOJCIECH KWIETNIEWSKI	166
395	Ocena śladów tortur i obrażeń wojennych	ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI	172
396	Ocena stopnia zeszpecenia	AGNIESZKA NOWAK, MARCIN FUDALEJ, GRZEGORZ TERESIŃSKI	180
OPINIOWANIE SĄDOWO-LEKARSKIE			
397	Ekspertyza medyczna, opinia medyczna – podstawy prawne	ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI	193
398	Biegły, biegły sądowy i instytucja naukowa. Prawa i obowiązki biegłego	ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI	197
399	Opiniowanie a orzecznictwo, podstawowe zasady opiniowania i typowe błędy	ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI	202
400	Reguły <i>in dubio pro reo, beyond a reasonable doubt</i>	GRZEGORZ TERESIŃSKI	208
401	Weryfikacja jakości dowodu naukowego	GRZEGORZ TERESIŃSKI	212
402	Brzytwa Ockhama, <i>condicio sine qua non</i>	GRZEGORZ TERESIŃSKI	225
403	Język wniosków opinii sądowo-lekarskiej	ZBIGNIEW GĄSZCZYK-OŻAROWSKI	229
404	Ocena skutku urazu w postępowaniu karnym	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	233
405	Zabójstwa kwalifikowane i uprzywilejowane	TOMASZ JUREK, MARTA RORAT	238
406	Dzieciobójstwo i przerywanie ciąży	TOMASZ JUREK	242
407	Przeniesiony zespół Münchhausena	TOMASZ JUREK, MARTA RORAT	248
408	Kryteria ciężkości uszczerbku na zdrowiu	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	252
409	Realność zagrożenia życia	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	260
410	Ciężki uszczerbek na zdrowiu prowadzący do zgonu	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	265
411	Różnicowanie średniego i lekkiego uszczerbku na zdrowiu	TOMASZ JUREK, GRZEGORZ TERESIŃSKI	268
412	Weryfikacja lekkiego uszczerbku na zdrowiu	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	277
413	Funkcja niebezpieczeństwa w ocenie skutku	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	284
414	Niebezpieczność obrażeń, narzędzia lub sytuacji	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	290
415	Bezpośredniość niebezpieczeństwa	TOMASZ JUREK, GRZEGORZ TERESIŃSKI	298
416	Nieudzielenie pomocy ofierze wypadku – ucieczka z miejsca zdarzenia	GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	303
417	Opiniowanie w przypadkach zatrucia nowymi substancjami psychoaktywnymi (tzw. dopalaczami)	RAFAŁ SKOWRONEK, GRZEGORZ BUSZEWICZ	307

418	Weryfikacja rozpoznania i kwalifikacja wstrząśnienia mózgu GRZEGORZ TERESIŃSKI	313
419	Zdolność odtworzenia okoliczności urazu głowy GRZEGORZ TERESIŃSKI	320
420	Cerebrastenia pourazowa, encefalopatia pourazowa i neurastenia IWONA PTASZYŃSKA-SAROSIEK	326
421	Kwalifikacja następstw dystorsji kręgosłupa GRZEGORZ TERESIŃSKI	332
422	Weryfikacja przebytego urazu obręczy barkowej GRZEGORZ TERESIŃSKI	361
423	Opiniowanie medyczno-sądowe w sprawach cywilnych JAROSŁAW BERENT	375
424	Rodzaje, zasady, przesłanki cywilnej odpowiedzialności odszkodowawczej i spektrum sporów JAROSŁAW BERENT, RADOSŁAW DROZD	385
425	Ocena procentowego uszczerbku na zdrowiu RADOSŁAW DROZD	391
426	Systemy indeksacji uszczerbku oraz następstw szkód poniesionych na zdrowiu PIOTR KOWALSKI, TOMASZ JUREK, RYSZARD SZOZDA, GRZEGORZ TERESIŃSKI	399
427	Pourazowe zaburzenia zdrowia psychicznego KINGA WIERZBA, PIOTR JANEKZEK, PIOTR KOWALSKI, TOMASZ JUREK	407
428	Weryfikacja związku padaczki z urazem GRZEGORZ TERESIŃSKI	413
429	Agrawacja i oszustwa ubezpieczeniowe RADOSŁAW DROZD	421
430	Ocena stopnia przyczynienia się RADOSŁAW DROZD, JAROSŁAW BERENT	431
431	Opinie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych RADOSŁAW DROZD	436
432	Ocena zdolności do składania oświadczeń woli PIOTR JANEKZEK, PIOTR KOWALSKI, KINGA WIERZBA	452
433	Wypadki przy pracy i choroby zawodowe RADOSŁAW DROZD	458
434	Ocena roszczeń z tytułu zakażeń wirusami zapalenia wątroby typu B i C ŁUKASZ SZLESZKOWSKI	468
435	Weryfikacja związków przyczynowo-skutkowych GRZEGORZ TERESIŃSKI	474
436	Ocena zdolności do udziału w czynnościach procesowych GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	483
437	Ocena możliwości pozbawienia wolności GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	489
438	Identyfikacja żyjących osób na podstawie danych wizyjnych DOROTA LORKIEWICZ-MUSZYŃSKA, JULIA SOBOL	496
439	Analiza treści pornograficznych z udziałem małoletnich AGATA THANNHÄUSER	512
440	Metody oceny wieku osób żyjących AGATA THANNHÄUSER, GRZEGORZ STAŚKIEWICZ	519
441	Zespołowa rekonstrukcja wypadków drogowych JAN UNARSKI, WOJCIECH WACH, GRZEGORZ TERESIŃSKI	532
442	Komputerowe wspomaganie rekonstrukcji wypadku drogowego WOJCIECH WACH, JAN UNARSKI	538

443	Elektroniczne ślady wypadku WOJCIECH WACH, JAN UNARSKI	555
444	Wykorzystanie badań testowych, zależności statystycznych i baz danych w rekonstrukcji wypadków drogowych GRZEGORZ TERESIŃSKI	568
445	Kryteria techniczne ryzyka powstawania obrażeń ciała MIROSŁAW KĘDZIERSKI	604
446	Ocena zdolności do kierowania pojazdami PIOTR ENGELGARDT	619
447	Ocena zdolności do kierowania pojazdami a zaburzenia metabolizmu węglowodanów PIOTR ENGELGARDT	626
448	Wpływ schorzeń układu nerwowego i sercowo-naczyniowego na zdolność do kierowania pojazdami PIOTR ENGELGARDT	630
449	Ocena związku między wypadkiem a zażywaniem substancji psychoaktywnych w kontekście kategorii prawnych stanu pod wpływem i po użyciu MAREK WIERGOWSKI, GRZEGORZ BUSZEWICZ	638
450	Znużenie, zmęczenie, zaśnięcie za kierownicą PIOTR ENGELGARDT, MIROSŁAW KĘDZIERSKI	649
OCENA PRAWIDŁOWOŚCI DZIAŁAŃ MEDYCZNYCH		
451	Zasady oceny prawidłowości postępowania medycznego TOMASZ JUREK, MARTA RORAT, GRZEGORZ TERESIŃSKI	655
452	Obiektywizacja błędów medycznych GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	662
453	Klasyfikacja błędów medycznych TOMASZ JUREK, MARTA RORAT	667
454	Formy narażenia na niebezpieczeństwo utraty życia albo zdrowia TOMASZ JUREK	672
455	Analiza, rodzaje i zasady prowadzenia dokumentacji medycznej MARTA RORAT, GRZEGORZ TERESIŃSKI	676
456	Znaczenie sekcji zwłok w ocenie działań medycznych GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	693
457	Praktyka opiniowania w sprawach „błędowych” GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	698
458	Standardy postępowania klinicznego MARTA RORAT	706
459	Obszary opiniowania błędów medycznych GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	710
460	Błędy decyzyjne na etapie pomocy doraźnej RADOSŁAW DROZD	714
461	Błędy w kardiologii AGNIESZKA NOWAK, SEWERYN NOWAK	721
462	Urazy głowy maskowane stanem nietrzeźwości RADOSŁAW DROZD, GRZEGORZ TERESIŃSKI	730
463	Błąd medyczny w neurochirurgii RAFAŁ SKOWRONEK, MAREK MANDERA	748
464	Pozostawienie ciała obcego podczas operacji GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ JUREK	753
465	Zaniechanie profilaktyki przeciwzakrzepowej GRZEGORZ TERESIŃSKI, GRZEGORZ STAŚKIEWICZ	759

466	Błędy medyczne w położnictwie i neonatologii	AGNIESZKA NOWAK	768
467	Błąd medyczny w diagnostyce i leczeniu sepsy	MARTA RORAT	779
468	Zakażenia związane z opieką zdrowotną (zakażenia szpitalne)	MARTA RORAT	784
469	Utajone objawy narastającego wstrząsu krwotocznego	GRZEGORZ TERESIŃSKI	791
470	Błędy w diagnostyce obrazowej	ALEKSANDRA BOROWSKA-SOLONYNKO, GRZEGORZ STAŚKIEWICZ	800
471	Błędne stwierdzenie zgonu	RADOSŁAW DROZD	809
472	Opiniowanie w przypadkach nietrzeźwości personelu medycznego	TOMASZ JUREK	815
473	Problem odpowiedzialności dyspozytorów medycznych	RAFAŁ SKOWRONEK	821
474	Odpowiedzialność zawodowa lekarzy i lekarzy dentyków	KRZYSZTOF KORDEL	826
475	Stany nagłe w medycynie sądowej	GRZEGORZ TERESIŃSKI	834
476	Średnie czasy realizacji typowych ekspertyz	GRZEGORZ TERESINSKI	840

ADDENDA

477	Nomogram Henssgego	GRZEGORZ TERESIŃSKI	847
478	Formularz dokumentowania badań łączących różne metody ustalania czasu zgonu	GRZEGORZ TERESIŃSKI	851
479	Szacowanie wieku szkieletowego oraz ustalanie długości ciała na podstawie badań antropometrycznych	DOROTA LORKIEWICZ-MUSZYŃSKA, AGATA THANNHÄUSER	853
480	Tabele rozmiarów i masy narządów wewnętrznych	JULIA SOBOL, DOROTA LORKIEWICZ-MUSZYŃSKA	885
481	Tabele rozwoju płodu i dziecka	AGATA THANNHÄUSER, MAGDALENA CZUBA	890
482	Formularze badania układu ruchu	GRZEGORZ TERESIŃSKI, MICHAŁ TRACZ	896
483	Schematy anatomiczne do dokumentowania obrażeń i innych patologii	MICHAŁ TRACZ, GRZEGORZ TERESIŃSKI	904
484	Zakresy stężeń toksycznych wybranych związków chemicznych we krwi pełnej lub w surowicy krwi	GRZEGORZ BUSZEWICZ	917
485	Jednostki miar stężeń w praktyce eksperckiej	GRZEGORZ BUSZEWICZ	941
486	Schematy diagnostyki tanatologicznej	GRZEGORZ TERESIŃSKI, GRZEGORZ BUSZEWICZ	944
487	Wybrane akty prawne przydatne w praktyce sądowo-lekarskiej	DOMINIKA KOCOWSKA-DZIK	953
488	Wybrane formularze DVI według wzoru Interpolu	GRZEGORZ TERESIŃSKI	976
489	Instrukcja zabezpieczania śladów przemocy na tle seksualnym	GRZEGORZ TERESIŃSKI	978

Spis treści

490	Dokumentacja stwierdzenia zgonu GRZEGORZ TERESIŃSKI, WOJCIECH LABUDA	987
491	Zakres działalności eksperckiej uniwersyteckich zakładów medycyny sądowej w Polsce GRZEGORZ TERESIŃSKI	998
492	Leksykon pojęć i eponimów z obszaru medycyny sądowej JACEK BAJ	1015
493	Zagadnienia medyczno-sądowe w standardach kształcenia na kierunkach medycznych GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ CYWKA	1035
494	Program szkolenia specjalizacyjnego z medycyny sądowej GRZEGORZ TERESIŃSKI	1051
495	Wynagrodzenie i inne należności biegłych w procesie karnym DARIUSZ WILK	1053
496	Wynagrodzenie i inne należności biegłych w postępowaniu cywilnym DARIUSZ WILK	1067
497	Dokumentowanie śladów tortur (Protokół stambulski) GRZEGORZ TERESIŃSKI	1077
498	Słowniczek pojęć prawnych DOMINIKA KOCOWSKA-DZIK	1089
499	Skale oceny bólu i stopnia niepełnosprawności wywołanej bólem GRZEGORZ TERESIŃSKI	1105
500	Tabele procentowej oceny uszczerbku na zdrowiu GRZEGORZ TERESIŃSKI, TOMASZ CYWKA	1118
	Skorowidz	1121
	Źródło rycin	1131
	Wybrane publikacje książkowe w obszarze medycyny sądowej i nauk pokrewnych	1133
	Podstawa prawna	1139